

Koruyucu Aile Hizmetinin Haber Medyasında Temsili: 30 Haziran Koruyucu Aile Günü Bağlamında Bir İçerik Analizi

İpek TOK¹

Koruyucu Aile Hizmetinin Haber Medyasında Temsili: 30 Haziran Koruyucu Aile Günü Bağlamında Bir İçerik Analizi

The Representation of Foster Family Service in the News Media: A Content Analysis in the Context of the June 30th Foster Family Day

Öz

Bu çalışma; koruyucu aile hizmetinin haber medyasında nasıl temsil edildiğini belirlemeyi, medyanın konuyu nasıl ele aldığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu bağlamda, 30 Haziran Koruyucu Aile Günü'nü de kapsayan 23 Haziran - 6 Temmuz 2025 tarihleri arasındaki 14 günde; gazeteler, haber siteleri ve televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde yayınlanan koruyucu aile konulu 108 haber içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda; haberlerin çoğunluğunun tıklanma sayıları düşük olan haber sitelerinde yer aldığı, gazete ve televizyonlarda ise konuya çok daha az değinildiği görülmüştür. Koruyucu ailelerin deneyimlerini aktardıkları öyküleyici haberlerden çok, haber kaynaklarının siyasetçiler/bürokratlar olduğu bilgilendirici haberlere yer verilmiştir. Çalışmada, haber medyasının koruyucu aile hizmeti konusuna ilgisiz kaldığı; mevcuttaki haberlerin de koruyucu ailelerin deneyimlerini, hislerini ve düşüncelerini ilk elden aktarmalarına yeterince imkan veremediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Koruyucu aile, Haber Medyası, İçerik analizi, Aile, Sosyal hizmet.

Abstract

This study aimed to determine how foster family service are represented in the news media and to reveal how the media addresses the issue. To this end, 108 news stories on foster family published in newspapers, on news websites, and in television news broadcasts during the 14-day period from June 23 to July 6, 2025, which included Foster Care Day on June 30, were analyzed using content analysis. The study found that most news stories were on news websites with low click-through rates, while newspapers and television channels covered the topic much less frequently. Informative news stories featuring politicians/bureaucrats as sources were given more prominence than narrative news stories sharing the experiences of foster families. The study concluded that the news media has shown little interest in the topic of foster care services; furthermore, existing news coverage does not sufficiently enable foster families to convey their experiences, feelings, and thoughts firsthand.

Keywords: Foster Family, News media, Content analysis, Family, Social service.

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Paper Type: Research Article

1. Giriş

Çocuklar, toplumun korunmaya muhtaç kesimlerinden birini oluşturmaktadır. Sosyal hizmet uygulamaları çocukları toplumsal yaşama dâhil edebilmek için çeşitli politikalar uygulamaktadır. Çocukların sağlıklı bir biçimde yetişebilmelerini ve iyi olma hallerini koruyabilmelerini amaçlayan çocuk koruma sistemleri, çocukların haklarının güvence altına alınması ve iyileştirilmesine katkı sağlayan tüm faaliyetleri kapsamaktadır. Çocuğun korunması öncelikli olarak ailenin sorumluluğundadır. Ancak ailenin çocuğu koruyabilecek durumda olmaması ya da çocuğun ailesinin yanında kalmasında sakınca

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Yeni Medya ve İletişim Bölümü, ikumcuoglu@bandirma.edu.tr, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4019-0473>

bulunması hallerinde, çocuk koruma yöntemleri uygulanmakta ve çocuk, kanunlar aracılığıyla korunmaktadır (Yazıcı, 2014, s. 248).

Çocuk koruma sistemlerinin ortaya çıkışı ve gelişimi; sosyal, ekonomik, dini ve felsefi yönden çok katmanlı bir yapıyı ifade etmektedir. Çocuk koruma düşüncesinin kökenleri incelendiğinde, uygulamaların ülkeden ülkeye değiştiği görülmektedir (İzci, Sarı ve Uyanık, 2021). Ancak genel anlamda bakıldığında, yirminci yüzyılda gerçekleşen sanayileşme, kentleşme, modernleşme ve sosyal devlet anlayışının gelişimi gibi faktörlerin çocuk koruma politikalarını etkilediği söylenebilmektedir (İzci v.d., 2021; Karataş, 2007). Zaman içerisinde, çocuk koruma alanına ilişkin devlet denetimi ve gözetiminin artması ve çocuk bakımından sadece anne babanın değil; toplumun da sorumlu olduğu bilinci artmıştır (Karataş, 2007). Tüm bu gelişmeler; konuyla ilgili hukuki düzenlemeler yapılmasına ve bu çerçevede çeşitli kurum, kuruluş ve uzmanlık alanları oluşturulmasına neden olmuştur (Bergman, 2016, s. 176). Böylece çocuk koruma alanı, ülkelerin sosyal hizmetlerle ilgili kamu politikalarının temel dayanak noktalarından biri haline gelmiştir (İzci v.d., 2021).

Yakın dönem politikalarla bakıldığında, çocuk koruma alanında uygulanan iki temel yaklaşım olduğu görülmektedir. Bunlar; risk durumunda çocuğun korunması prensibine dayanan risk temelli yaklaşımlar ile ailenin desteklenmesi ve güçlendirilmesine odaklanan aile temelli yaklaşımlardır (Türkiye Cumhuriyeti [T.C.] Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2021a). Tarihsel olarak bakıldığında; Anglo-Amerikan ülkelerinin uygulamalarında daha çok risk temelli yaklaşımların, Kıta Avrupası ve İskandinav ülkelerinde ise ailenin korunmasına yönelik uygulama ve yaklaşımların hakim olduğunu söylemek mümkündür (İzci v.d., 2021). Korunmaya ihtiyacı olan çocuklarla ilgili gerçekleştirilen uygulamalara bakıldığında, başlangıçta çocuk yuvası ve yetiştirme yurdu gibi büyük ve kalabalık bakım evlerinin tercih edildiği görülmektedir. Ancak gelişmekte olan ülkelerde hala varlığını sürdürse de Türkiye'nin de dâhil olduğu birçok ülkede bu tür büyük yurtlarda bakım verilmesi yönteminden giderek uzaklaşmaktadır (Şimşek, Erol, Öztıp ve Özcan, 2008, s. 235). Bugün geline nokta ise Türkiye ve dünyadaki genel eğilim; korunmaya ihtiyacı olan çocukları aile yanında desteklemektir.

Aile yanında destek konusunda, çocuğun biyolojik ailesinin yanında güvenli bir şekilde kalıp kalamayacağı belirleyici olmaktadır. Eğer çocuğun biyolojik ailesi çocuğun bakımı için uygun koşullara sahipse, bu durumda önleyici tedbir ve politikaların çizdiği sınırlar çerçevesinde çocuğun ailesinin yanında kalması öncelikli olarak tercih edilmektedir (Yazıcı, 2012, s. 503). Bu noktada, çocuğun bakımı ve gelişimi ile ilgili ekonomik ve sosyal destekler yoluyla çocukların öncelikle kendi aile ortamında yetişmesi hedeflenmektedir. Türkiye'de sosyal ve ekonomik destek sağlanan çocuk sayısının; 2002 yılında yaklaşık 10.000 civarında olduğu, 2020 yılına gelindiğinde ise bu rakamın yaklaşık 12 kat artarak 120.000 civarına yükseldiği görülmektedir (İzci v.d., 2021, s. 4). Her ne kadar aile yanında desteklenen çocukların sayısının arttığı görülse de bu her zaman mümkün olmamakta ve çocukların koruma altına alınması gereken durumlar olabilmektedir. Bu gibi durumlarda, evlat edinme ve koruyucu ailelik gibi çeşitli yöntemlerin tercih edildiği görülmektedir. Koruyucu aile uygulaması, koruma altına alınması gereken çocukların bakımının bir aile yanında sağlanması açısından kritik bir öneme sahiptir. Risk altındaki çocukların koruyucu ailenin ilgisi, sevgisi ve kucaklayıcı yapısı içerisinde yetişmesini hedefleyen ve gönüllülük esasına dayanan bu uygulama, dünya genelinde yaygın olarak benimsenmiştir (T.C. Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2021a). Bu kapsamda ülkemizde de koruyucu aile hizmetinin yaygınlaştırılması adına çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

On İkinci Kalkınma Planı doğrultusunda; *"Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)"* hazırlanmıştır. Eylem Planı kapsamında ailenin korunması ve aile kurumunun güçlendirilmesi amacıyla 2025 yılı *"Aile Yılı"* ilan edilmiştir (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu [TİHEK], 2025). 21 Mart 2024 tarihinde *"Toplum Kalkınmasında Gönül Elçileri"* programı çerçevesinde, koruyucu ailelerle bir araya gelinmiştir (T.C. Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2024a). Buna ek olarak, koruyucu aileliğin tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla Türkiye'nin ilk resmi çocuk koruma kurumu

olan Ankara Himaye-i Etfal Cemiyetinin kuruluş tarihi olan 30 Haziran, “Koruyucu Aile Günü” olarak ilan edilmiş ve koruyucu aile ve çocukların biraraya getirildiği geniş katılımlı etkinlikler düzenlenmiştir (T.C. Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2023). Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı On İkinci Kalkınma Planı, Çocuk-Politika ve Tedbirler altbaşlığının 737.1.’inci maddesinde: “Koruma altındaki çocukların aile odaklı hizmetlerden faydalanması artırılacak, koruyucu aile hizmet modellerinin çeşitlendirilmesi, güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, bilinçlendirme ve tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilecektir.” ifadesine yer verilmiştir. Buna göre, 2022 yılında 9.011, 2023 yılında 9500 olan koruyucu aile hizmetinden yararlanan çocuk sayısının 2028 yılında 12000’e yükseltilmesi hedeflenmiştir (T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı On Birinci Kalkınma Planı, 2024, ss. 176- 178).

Benzer şekilde, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Stratejik Planı (2024-2028) içinde de koruyucu aile sayısının artırılması ve koruyucu aile uygulamasının yaygınlaştırılması gerektiği vurgulanmıştır (2024b, s. 29). Koruyucu ailelik konusunda hem yurtdışındaki hem de ülkemizdeki vatandaşların teşvik edilmesi konusu üzerinde durulmuş (s. 32) ve farkındalığın artırılması gerektiği vurgulanmıştır (2024b, s. 141). Bu noktada, T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı II. Koruyucu Aile Temelli Çocuk Koruma Sistemi Çalıştay Sonuç Raporu 2024, medyanın rolüne işaret etmiştir. Koruyucu aile hizmetinin genel anlamda toplumda doğru bilinmediğinin ve yeterince yaygınlaşmadığının altını çizen rapor; medyada koruyucu aile temsilinin artırılması ve olumlayıcı kavramların güçlendirilmesi gerektiğini ortaya koymuştur (2024c, ss. 32-36). Bu amaçla, medyada koruyucu aile kavramının sıklıkla kullanılması ve tanıtılması gerektiği raporlanmıştır. Ailelerin koruyucu aile olma fikrini kanıksayabilmeleri ve gönüllü olabilmeleri için medyada rol modeli olabilecek örnek ailelerin tecrübe ve hislerinin öyküleştirilerek paylaşılmasının önemine değinilmiştir (2024c, ss. 37-39).

Burada aktarılan stratejik plan ve raporların da gösterdiği gibi, koruyucu ailelerin sayısı arttırılmalıdır ve bu noktada medyanın önemli işlevleri bulunmaktadır. Ancak günümüz medya ekosistemine bakıldığında, tıklanma sayısı ve reyting gibi ticari kaygıların haber seçimlerini doğrudan etkilediği ve olumsuz haberlerin haber değerinin, olumlu haberlere göre daha fazla olduğu görülmektedir (Geyik, 2024; Kars, 2010; Yurtdiğül, 2014; Yüksel vd., 2015). Bu nedenle medyada, koruyucu aile hizmeti gibi olumlu haberlerin haber değeri; şiddet, skandal ya da çatışma unsuru barındıran haberlere göre daha düşük görülmekte ve bu tür haberler medya kuruluşları tarafından ikinci plana itilebilmektedir. Dolayısıyla, 30 Haziran Koruyucu Aile Günü gibi konuyla doğrudan ilişkili bir günde bile medyanın bu konuyu nasıl ve ne şekilde sunduğu, medyanın sosyal sorumluluk ile ticari beklentiler arasındaki dengeyi nasıl kurduğunu anlamak açısından önemli görülmektedir. Bu çalışmanın odak noktasını oluşturan koruyucu aile hizmeti ile ilgili literatürde yer alan çalışmaların, genel olarak sosyal hizmetler, psikoloji ve sosyoloji alanlarında yoğunlaştığı görülmektedir. Koruyucu ailelerin medyadaki temsiline odaklanan bir çalışmaya ise rastlanmamıştır. Bu, çalışmanın özgün yanını ortaya koymaktadır.

Çalışmanın temel amacı koruyucu aile hizmetinin haber medyasında nasıl temsil edildiğini belirlemek ve medyanın konuyu nasıl ele aldığını ortaya koymaktır. Bu amaçla, 30 Haziran Koruyucu Aile Günü’nü de kapsayan 23 Haziran - 6 Temmuz 2025 tarihleri arasındaki 14 günde; gazeteler, haber siteleri ve televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde yayınlanan koruyucu aile konulu 108 haber içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Çalışmanın araştırma soruları ise şöyledir:

- Koruyucu aile hizmeti ile ilgili haberlerin haber mecralarına göre dağılımı nasıldır?
- Haberlerin anlatım dili nasıldır?
- Haberlerin haber/bilgi kaynakları kimlerdir?
- Koruyucu aile hizmeti ile ilgili gazetelerde kaç haber yayınlanmıştır?

- Koruyucu aile hizmeti ile ilgili haber sitelerinde kaç haber yayınlanmıştır?
- Koruyucu aile hizmeti ile ilgili televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde kaç haber yayınlanmıştır?

2. Koruyucu Aile Hizmeti

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, koruyucu aile kavramını, *“çeşitli nedenlerle öz ailesinin yanında bakımları sağlanamayan çocukların bakım ve yetiştirilme sorumluluğunu kısa veya uzun süreli olarak ücretli veya gönüllü statüde, devlet denetiminde paylaşan, hissettikleri toplumsal sorumluluğu yerine getirebilen uygun aile ya da kişiler”* biçiminde tanımlanmaktadır (T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2025a). Koruyucu aile hizmetinde amaç, çocukların güven ve sevgi gibi temel ihtiyaçlarının aile ortamında sağlanması ve onların en iyi biçimde yetiştirilebilmesidir. Çocukların güvenli bir aile ortamında bulunması hakkı dolayısıyla, ailesi olmayan ya da aile ortamında kalması kabul edilmeyen her çocuğun devletten koruma ve yardım görme hakkı bulunmaktadır (Unicef, t.y.).

Koruyucu ailelerden; T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile iş birliği içerisinde, çocukların biyolojik ailesi, okul hayatı ve sosyal çevresiyle olan ilişkilerini devam ettirebilmesine yardımcı olması beklenmektedir (T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2025b). Bu noktada tercih edilen bir diğer model de çocukların öncelikle akraba ve yakın çevrelerinden kişilerin yanında kalması ve koruyucu aile hizmetinden bu biçimde yararlanmasıdır (Karataş, 2007, s. 18). Koruyucu ailelik ve çocuğun bu süreçteki takibi devlet tarafından yapılmaktadır. Bu konudaki yetkili kamu kurumu ise Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve illerdeki temsilcisi olarak il Aile ve Sosyal Politikalar Müdürlükleridir (Karatay, 2017, s. 390). Güvenli ve destekleyici bir aile ortamında büyüyen bir çocuk, öz saygı ve öz benlik gelişimini saha sağlıklı bir biçimde kazanacak, toplumsal yaşama katılımı güçlenecektir. Böylece, hem çocuğun yetiştirme ve gelişme hakları güvence altına alınmakta hem de çocukların topluma yararlı birer birey olabilmeleri sağlanmaktadır (T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2024d). Koruyucu aile hizmeti, pek çok ülkede profesyonel bir iş ve sektör olarak görülürken ülkemizde koruyucu aile hizmetleri gönüllülük çerçevesinde gerçekleşmektedir (Gökkaya, 2014, s. 614). Bu yönüyle hizmetin temel motivasyonunun ekonomik çıkarlardan ziyade çocukları topluma kazandırmanın verdiği manevi tatmin olduğunu ifade etmek mümkündür (Tezel, Demirel ve Kaya, 2018, ss. 27-31).

Türkiye’de ikamet eden, 26-65 yaşları arasında, en az ilkokul mezunu ve düzenli gelire sahip olan her T.C. vatandaşı; çocuğun biyolojik anne-babası ya da vasisi değilse koruyucu anne, baba ya da aile statüsüne kavuşabilmektedir (T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2024d). Koruyucu aile hizmetinin ülkemizdeki tarihsel gelişimine bakıldığında, kavramın ilk kez 1926 tarih ve 743 sayılı Türk Medeni Kanun’unda ve 1930 yılı ve 1593 sayılı Umum Hıfzısıhha Kanununda yer aldığı görülmektedir. Söz konusu kanunlar çerçevesinde, ailesinin yanında bakılamayan çocukların tedbiren başka ailelerin yanına yerleştirilmesi öngörülmektedir (Özbesler, 2009, s. 85-87). Koruyucu aile hizmetinin alternatif bir bakım modeli olarak kabul edilmesi ise 1983 yılında yürürlüğe giren 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununa dayanmaktadır (Yazıcı, 2014, s. 252). Günümüzde koruyucu aile ile ilgili yasal mevzuatlar ise Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1 Nolu), Çocuk Koruma Kanunu (5395 Sayılı), Sosyal Hizmetler Kanunu (2828 Sayılı), Türk Medeni Kanunu (4721 Sayılı), Koruyucu Aile Yönetmeliği ve BM Çocuk Hakları Sözleşmesi’nde düzenlenmektedir.

Türkiye’de koruyucu aile hizmeti giderek yaygınlaşmaktadır. 2012 yılında 1.350 olan koruyucu aile sayısı, 2024 yılında 8.719’a yükselerek %545,85 oranında bir artış göstermiştir. Koruyucu aile hizmetinden yararlanan çocuk sayısı ise 2012 yılında 1.492 iken 2024 yılında 10.430’a ulaşmış ve %599,06’lık bir artış yaşanmıştır (2021b). Bu durumda koruyucu aile hizmetinin her yıl istikrarlı bir büyüme kaydettiğini ifade etmek mümkündür. Söz konusu istatistiklere bakıldığında, çocuk sayısındaki artışın aile sayısındaki artıştan daha fazla olması, aile başına düşen ortalama çocuk sayısında bir artış yaşandığı veya mevcut ailelerin daha fazla çocuğa koruyucu aile olduğu şeklinde yorumlanabilir. Buna

karşılık; koruma ve bakım altındaki çocuklara yönelik bakım kuruluşlarında fiilen bakılan çocuk sayıları incelendiğinde, İhtisaslaştırılmış Çocuk Evleri Sitesi (İÇES), Çocuk Evleri ve Çocuk Evleri Sitesi gibi kurumlar nezdinde bakılan çocuk sayısının 2012 yılında 7.587 olduğu, Aralık 2024'te ise bu sayının yaklaşık 2 kat artarak 15.135'e ulaştığı görülmektedir (T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2024e). Dolayısıyla koruyucu aile hizmetinde yaşanan belirgin artışın mevcuttaki durumu tam anlamıyla iyileştiremediği ve koruyucu aileliğin yaygınlığının ve bilinirliğinin arttırılması gerektiği söylenebilmektedir. Stratejik planlar da düşünüldüğünde, koruyucu aile hizmetinin medyada nasıl temsil edildiğinin önemli olduğunu ifade etmek mümkündür.

3. Yöntem

Çalışmanın temel amacı, koruyucu aile hizmetinin haber medyasında nasıl temsil edildiğini ve medyanın konuyu nasıl işlediğini ortaya koymaktır. Bu temel amaç doğrultusunda, çalışmada; yazılı basında, haber sitelerinde ve televizyon kanallarında yayınlanan koruyucu aile konulu haberler içerik analizi tekniği ile incelenmiştir. İçerik analizi yöntemi; sosyal bilimlerde alanında oldukça sık kullanılan ve araştırmayı sadece betimlemek için değil; ele alınan sosyal gerçeği temel boyutlarıyla araştırmak için de tercih edilen bir yöntemdir (Yüksel, 2019). Araştırmacının temel varsayımlarını kategorileştirme aracı olarak da bilinen içerik analizi; araştırma kapsamına alınan verileri kategorileştirip sınıflandırarak verileri özetlenebilir ve genellenebilir hale getirmektedir (Gül ve Nizam, 2021, s. 182). Bu amaçla, araştırılan konuyla ilgili toplanan veriler önce kavramsallaştırılmalı sonra düzenlenmeli ve daha sonra ise temalar belirlenmelidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, ss. 259-260).

Çalışma, 23 Haziran - 6 Temmuz 2025 tarihlerini kapsayan 14 gün ile sınırlandırılmıştır. Bu tarihlerin seçilmesinin nedeni; 30 Haziran tarihinin, 2021 yılında, "Koruyucu Aile Günü" ilan edilmesidir. Bu nedenle, 30 Haziran tarihinin 1 hafta öncesini ve 1 hafta sonrasını kapsayan 14 günlük sürede koruyucu ailelerle ilgili haberlerin medyada daha fazla yayınlanacağı düşünülmüştür. Çalışmanın evrenini, araştırma kapsamına alınan tarihlerde gazeteler, haber siteleri ve televizyon kanallarının haber bültenlerinde yayınlanan tüm haberler oluşturmaktadır. Yapılan analiz sonucunda, araştırmanın amaçlarına uygun olduğu düşünülen toplam 108 koruyucu aile haberi örneklem olarak seçilmiştir. Örneklem seçimi, amaçlı örneklem tekniğine göre gerçekleştirilmiştir. Amaçlı örneklem, verilerin rastgele değil; araştırmanın genel amaçlarına uygun olarak araştırmacının kendisi tarafından bilinçli olarak belirlenmesi nedeniyle kullanılmıştır (Koçak ve Arun, 2006, s. 23).

Çalışmada, medyanın genel tablosunun daha iyi biçimde ortaya konulabilmesi amacıyla, gazeteler, haber siteleri ve televizyon kanallarının haber bültenleri gibi farklı haber mecraları araştırma kapsamına alınmıştır. Söz konusu haber mecralarının seçiminde farklı kriterler tercih edilmiştir. Buna göre; gazete tirajlarıyla ilgili net ve güvenilir bir bilgiye ulaşılamadığından dolayı farklı ideolojileri temsil eden köklü yayınlar olan 6 gazete araştırmaya dâhil edilmiştir. Buna göre, Hürriyet ve Milliyet liberal/merkez sağ; Cumhuriyet ve Sözcü sol/muhafif; Sabah ve Yeni Şafak ise sağ/muhafazakâr gazeteleri temsilen seçilmiştir. Örneklem kapsamına alınan haber siteleri ve televizyon kanalları ise en çok tıklanan ve en çok izlenen ilk 8 haber mecrası ile sınırlandırılmıştır. Haber sitelerinin ziyaretçi oranları, SimilarWeb (2025), reyting rakamları ise Televizyon İzleme Araştırmaları A.Ş.'nin [TİAK] (TİAK, t.y.) verileri baz alınarak oluşturulmuştur. Örneklem olarak seçilen ulusal gazeteler; haftasonu ve magazin ekleri de dâhil olmak üzere taranmış, televizyon kanallarının ana haber bültenlerine -TRT 1 hariç- Youtube üzerinden ulaşılmıştır. Haber sitelerindeki haberler ise Google arama motorundan site:hurriyet.com.tr "koruyucu aile" şeklinde, her haber sitesi için ayrı ayrı aranmıştır. Buna ek olarak; haber sitelerinin arama motoruna "koruyucu aile" kelimeleri yazılarak ayrıca bir arama yapılmış ve haberler tekrar kontrol edilmiştir. Bu şekilde, toplam 108 adet koruyucu aile konulu habere ulaşılmıştır.

4. Bulgular

Koruyucu aile kavramının medyadaki temsiline odaklanan çalışmanın bu bölümünde, ilk önce haberlerin geneline ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Daha sonra, araştırma kapsamına alınan tarihlerde; gazeteler, haber siteleri ve televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde yayınlanan koruyucu aile haberlerine ilişkin bulgular ele alınmıştır.

4.1. Haberlerin Geneline İlişkin Bulgular

Çalışmada ilk olarak farklı haber mecralarında yer alan koruyucu aile haberlerinin geneline ilişkin bulgular; haber sayıları, haberlerin anlatım biçimleri ve haber/bilgi kaynakları olmak üzere 3 alt kategoride incelenmiştir. Tablo 1’de, haberlerin mecralarına göre dağılımı ortaya konmuştur.

Tablo 1. Haber sayıları

Haber Mecraları	Haber Sayısı	Oran
Gazeteler	14	%12,96
Haber Siteleri	91	%84,25
TV Kanalları	3	%2,77
Toplam	108	100

Tablo 1 incelendiğinde, koruyucu aile haberlerinin çok büyük bir kısmının (%84,25) haber sitelerinde yayınlandığı görülmektedir. Buna karşılık, geleneksel medyada çok az habere yer verildiği ve özellikle televizyon kanallarının konuya ilgisinin oldukça düşük (%2,77) kaldığı söylenebilir. Tablo 2’de haberlerin anlatım biçimlerine ilişkin bilgiler sunulmuştur.

Tablo 2. Haberlerin anlatım biçimleri

Haberlerin Anlatım Biçimleri	Gazeteler	Haber Siteleri	Televizyon Kanalları	Toplam	Toplam haber sayısına oranı (%)
Açıklayıcı/Bilgilendirici	9	45	2	56	%51,85
Öyküleştirci	5	21	1	27	%25
Olay anlatımı	-	25	-	25	%23,14

Haberlerin anlatım biçimleri, haberlerin okuyucu ya da izleyiciler tarafından nasıl anlaşıldığını ortaya koyması bakımından önemlidir. Tablo 2’de yer alan kategoriler oluşturulurken Dumanlı-Kürkçü’nün (2025, s. 341) çalışmasında yer alan kategorilerden bazıları örnek alınmış, bazı kategorilere (tartışmacı anlatım, betimleyici anlatım) ise bu çalışmadaki haberlerin hiçbirinde rastlanmadığı için yer verilmemiştir. Tablo 2 incelendiğinde, haberlerin yarısından fazlasının (%51,85) açıklayıcı/bilgilendirici bir anlatım biçimine sahip olduğu görülmektedir. Öyküleştirci anlatım (%25) ile hiçbir betimleme yapılmadan sadece olayın aktarıldığı olay anlatımı (%23,14) ise hemen hemen aynı oranlarda kullanılmıştır. Çalışmada yer alan haberlerde geçen haber/bilgi kaynaklarına ilişkin bilgilere Tablo 3’te yer verilmiştir.

Tablo 3. Haber/bilgi kaynakları

Haber/bilgi kaynakları	Gazeteler	Haber siteleri	Televizyon Kanalları	Toplam	Toplam haber sayısına oranı (%)
Siyasetçiler/Bürokratlar	9	69	2	80	%74,07

Koruyucu Aileler	5	21	1	27	%25
Doktor	-	1	-	1	%0,92

Tablo 3'e bakıldığında, haberlerin çok büyük çoğunluğunda (%74,07) haber/bilgi kaynağının siyasetçiler/bürokratlar olduğu görülmektedir. Koruyucu ailelerin haber/bilgi kaynağı olduğu haberlerin oranı ise yalnızca %25'tir.

4.2. Gazete Haberlerine İlişkin Bulgular

Araştırmada ikinci olarak, 23 Haziran-6 Temmuz 2025 tarihleri arasında yayınlanan ve farklı ideolojileri temsil eden 6 gazete incelenmiştir. Buna göre, Hürriyet ve Milliyet liberal/merkez sağ; Cumhuriyet ve Sözcü sol/muhafif; Sabah ve Yeni Şafak ise sağ/muhafazakâr gazeteleri temsilen seçilmiştir. Yapılan inceleme sonucunda, gazetelerde yer alan koruyucu aile konulu haberlerin sayısı Tablo 4'te alfabetik sıraya göre verilmiştir.

Tablo 4. Gazetelerde yer alan haberlere ilişkin bulgular

Gazeteler	Haber Sayısı	Oran
Cumhuriyet	-	-
Hürriyet	3	%21,42
Milliyet	2	%14,28
Sabah	7	%50
Sözcü	-	-
Yeni Şafak	2	%14,28
Toplam	14	100

Tablo 4 incelendiğinde, sol/muhafif çizgide yer alan Cumhuriyet ve Sözcü gazeteleri hariç, her gazetede koruyucu aile haberlerine yer verildiği görülmektedir. Koruyucu aile haberlerine en çok yer veren gazete ise toplam 7 haber ile sağ/muhafazakar ideolojideki Sabah Gazetesi olmuştur. Sabah Gazetesini; 3 haberle Hürriyet, 2'şer haberle Milliyet ve Yeni Şafak gazeteleri izlemiştir.

4.3. İnternet Haberlerine İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında, en çok tıklanan internet sitelerinin bilgilerini sunan SimilarWeb (2025) sitesinin "Haber" kategorisine girilerek en çok tıklanan ilk 8 haber sitesi belirlenmiştir. Tablo 5'te, sırasıyla en çok ziyaret edilen haber siteleri verilmiştir.

Tablo 5. Haber sitelerinde yer alan haberlere ilişkin bulgular

Haber Siteleri	Haber Sayısı	Oran
hurriyet.com.tr	8	%8,79
myynet.com	-	-
sozcu.com.tr	1	%1,09

ensonhaber.com	2	%2,19
haber7.com	6	%6,59
milliyet.com.tr	11	%12,08
sondakika.com	36	%39,56
haberler.com	27	%29,67
Toplam	91	100

Tablo 5’te sunulan verilere göre, en az tıklanan milliyet.com.tr (11) sondakika.com (36) ve haberler.com (27) siteleri; koruyucu aile ile ilgili en çok haberin yer aldığı haber siteleridir. Buna karşılık; en çok tıklanan haber sitesi olan hurriyet.com.tr 8 haber ile ancak 4. haber sitesi olabilmiştir. En çok tıklanan ikinci haber sitesi olan mynet.com ise koruyucu aile hizmeti ile ilgili hiçbir habere hiç yer vermemiştir. Hurriyet.com.tr’yi 6 haber ile haber7.com, 2 haber ile ensonhaber.com ve 1 haber ile sozcuk.com.tr izlemektedir.

4.4. Televizyon Haberlerine İlişkin Bulgular

Araştırmada, TİAK’ın reyting sıralaması (TİAK, t.y.) referans alınarak en çok izlenen ilk 8 televizyon kanalı belirlenmiş ve bu kanalların ana haber bültenleri incelenmiştir. En çok izlenen televizyon kanalı olan TV8, ana haber bülteni yer almadığı için araştırmaya dâhil edilmemiş, böylece sıralama Kanal D’den başlatılmıştır. Tablo 6’da, en çok izlenen televizyon kanallarının sıralı listesi yer almaktadır.

Tablo 6. Televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde yer alan haberlere ilişkin bulgular

TV Kanalları	Haber Sayısı	Oran
Kanal D	-	-
Show TV	1	%33,33
ATV	-	-
TRT 1	1	%33,33
Star TV	-	-
Now TV	-	-
CNN Türk	1	%33,33
Kanal 7	-	-
Toplam	3	100

Televizyon kanallarının ana haber bültenlerinde yayınlanan haberlere ilişkin Tablo 6’da yer alan bilgiler incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan tarihler içerisinde, koruyucu aile hizmeti ile ilgili toplamda yalnızca 3 haber yayınlandığı görülmektedir. Bu haberler; Show TV, TRT 1 ve CNN Türk ana haber bültenlerinde 1’er tane olacak şekilde yayınlanmıştır. Kanal D, ATV, Star TV, Now TV ve Kanal 7’de ise koruyucu aile hizmeti ile ilgili herhangi bir habere rastlanmamıştır.

5. Sonuç

Sosyal hizmetlerin korunmaya ihtiyacı olan çocuklara sağladığı hizmetler, sosyal hizmetlerin ana çalışma konularından biridir. Çocuğun korunma ihtiyacının olması durumu hangi koşulda gerçekleşirse gerçekleşsin, her çocuğun kendi şartlarına uygun hizmet modelinden yararlanmaya hakkı bulunmaktadır (Yazıcı, 2012; Çengelci, 1988). Çocuk koruma sistemlerine genel olarak bakıldığında; dünyada ve Türkiye’de farklı uygulamalar olduğunu söylemek mümkündür. Türkiye’deki çocuk koruma sisteminde halen uygulanmakta olan bakım ve koruma yöntemleri genel olarak; çocuğun ailesi ve yakınları yanında bakımı ve korunması, kurum bakımı, evlat edindirme ve koruyucu aile gibi uygulamalardır (Yazıcı, 2014, s. 250). Kökleri 1930’lu yıllara dayanan ve 1983 yılında alternatif bir bakım modeli olarak kabul edilen koruyucu aile hizmeti, son 20 yıl içinde istikrarlı bir büyüme kaydetmiştir (2024d). Bu büyümede, kuşkusuz kurumlar nezdinde yürütülen çalışmalar ve 2021 yılında 30 Haziran tarihinin Koruyucu Aile Günü ilan edilmesiyle birlikte gerçekleştirilen faaliyetler etkili olmuştur. Koruyucu aile hizmetinin yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, bilinçlendirme ve tanıtım faaliyetlerinin yoğunlaştırılması ve hem ülkemizde hem de yurtdışındaki vatandaşların teşvik edilmesi gerektiği üzerinde görüş birliği bulunmaktadır (T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı On Birinci Kalkınma Planı, 2024; T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Stratejik Planı, 2024b). Bu noktada, özellikle medya aracılığıyla koruyucu aile hizmetinin daha çok kişiye anlatılması büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışma, koruyucu aile hizmetinin haber medyasında nasıl temsil edildiğini belirlemeyi; medyanın konuyu nasıl ele aldığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda, 30 Haziran Koruyucu Aile Günü’nü de kapsayan 23 Haziran-6 Temmuz 2025 tarihleri arasındaki toplam 14 günde; gazeteler (14), haber siteleri (91) ve televizyon kanallarında (3) yer alan 108 koruyucu aile hizmeti haberi içerik analizi tekniğiyle incelenmiştir. Söz konusu haberlerin dağılımına genel olarak bakıldığında; koruyucu aile haberlerinin %84,25’inin haber sitelerinde yer aldığı, geleneksel medyanın ise konuya daha az ilgi gösterdiği görülmüştür. Ancak internette yayınlanan haberlerin çoğunluğunun, tıklanma sayıları düşük olan haber sitelerinde bulunduğu düşünüldüğünde, bu haberlerin sınırlı bir kitleye ulaştığı ifade edilebilir. Haber medyasının geneline bakıldığında, koruyucu ailelerin deneyimlerini aktardıkları, insanları koruyucu aileliğe teşvik etme potansiyeli taşıyan öyküleyici anlatıma sahip haberlerin sayıca az (%25) olduğu görülmüştür. Buna ek olarak, haber/bilgi kaynaklarının çoğunluğunu (%74,07) siyasetçi/bürokratlar oluşturmaktadır. Dolayısıyla koruyucu ailelerin haberlerde özne olarak yer alamadıklarını ve seslerini yeterince duyuramadıklarını ifade etmek mümkündür.

Bu sonuç, koruyucu aile hizmetinin toplumda yeterince yaygın ve bilinir olmadığını ve medyada daha fazla tanıtılması gerektiğini ortaya koyan çalışmalar ve raporlarla (T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2024c, Tezel vd., 2018; Tiryaki, Yurteri ve Baran, 2015; Karataş, 2007, s. 16; Yıldırım, 2025, s. 605; Yurteri ve Baran, 2015, s. 41; Erbay ve Çalış, 2021, s. 457; Kibaroglu ve Zengin, 2024, s. 678; Özaydın-Demirbaş, İmir, Kılınç ve Bektaş, 2021, s. 253; Özkara, 2005, s. 121) benzerlik taşımaktadır. Koruyucu aile hizmetinin en çok medyadan, yakın çevreden ve haberlerden öğrenildiği düşünüldüğünde (Tezel, vd., 2018, s. 32; Tiryaki vd., 2015, s. 41; Kınık, 2021, s. 1027; Özaydın-Demirbaş vd., 2021, s. 269), medyanın etki gücü bir kez daha netleşmektedir. Tezel vd.’nin (2018, s. 32) koruyucu aile statüsündeki 20 aile ile derinlemesine görüşme yaptığı çalışmasında, hâlihazırda koruyucu aile olan ailelerin kendi deneyimlerini paylaşarak aileleri cesaretlendirmeye ve özendirmeye zaten istekli oldukları ortaya çıkmıştır. Bu noktada, koruyucu ailelerin rol model olduğu öyküleyici aktarımların ve olumlayıcı ifadelerin medyada daha fazla yer almasının aslında oldukça mümkün olduğu ifade edilebilir. Medyada yer alacak öyküleyici haberlerin önemi, T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı II. Koruyucu Aile Temelli Çocuk Koruma Sistemi Çalıştayı Sonuç Raporu’ndaki “*Koruyucu Aile Hizmetinin Tanıtım ve Farkındalık Çalışmaları*” başlıklı oturumda ortaya konmuştur. Buna göre, koruyucu aile hizmetinin genel anlamda toplumda doğru bilinmediği ve yaygın olmadığı, bu nedenle de medyada koruyucu aile temsilinin artırılması ve olumlayıcı kavramların güçlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir (2024c, ss. 32-

39). Raporda ayrıca, medyada koruyucu aile kavramının sıklıkla kullanılması, koruyucu ailelik tecrübesini yaşayan ailelerin deneyim ve hislerinin öyküleştirilerek paylaşılması önemli bulunmuştur (2024c, ss. 37-39). T.C. Strateji ve Bütçe Başkanlığı On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028) “Çocuk-Politikalar ve Tedbirler” başlığı (2024, s. 176) altındaki tespit ve öneriler de konunun hassasiyeti ortaya konmuştur. Öyküleyici haberlerin, geniş kitleleri etkileme potansiyelleri düşünüldüğünde, deneyim aktarılan bu tür haberlerin önemi bir kez daha görülmektedir. Temel motivasyonu çocukları topluma kazandırmanın verdiği manevi tatmin olan (Tezel vd., 2018, ss. 27-31) koruyucu aile hizmetinin öyküleyici anlatımlarla desteklenebilir. Ancak bu çalışmanın sonuçları; oldukça önem arz eden bu durumun medyada yeterince karşılık bulmadığını göstermektedir.

İncelenen gazetelere bakıldığında, ideolojik olarak sol/muhafif çizgide yer alan gazetelerde (Cumhuriyet, Sözcü) koruyucu aile hizmeti ile ilgili herhangi bir haberin bulunmadığı görülmüştür. Liberal/merkez sağ ideolojiyi temsil eden Hürriyet (3 haber) ve Milliyet (2 haber) gazeteleri toplam 5 habere yer vermiştir. Konuyla ilgili en çok haber yayınlayan gazeteler ise sağ/muhafazakâr kanatta yer alan Sabah (7 haber) ve Yeni Şafak (2 haber) gazeteleri olmuştur. Bu durum, sağ/muhafazakâr yayın kuruluşlarının, 2025 yılının “Aile Yılı” ilan edilmesi nedeniyle aile kavramını öne çıkaran yayın politikaları ve “geleneksel aile yapısını koruma ve güçlendirme” misyonuyla örtüşmektedir. Buna karşılık, sol/muhafif gazetelerin ise konuyu daha çok “kurumsal bir sosyal hizmet görevi” olarak değerlendirdiği ve ideolojik bir sahiplenme içine girmediği ifade edilebilir. Normal şartlarda sosyal politikaların ve koruyucu aile gibi dezavantajlı grupları koruyan modellerin, sosyal devlet ilkesini savunan sol/muhafif yayın organları tarafından güçlü bir şekilde desteklenmesi gerektiğini söylemek mümkündür. Ancak çalışma bulguları değerlendirildiğinde, sol/muhafif gazetelerin koruyucu aile hizmetine ilişkin haberlere hiç yer vermemeleri, konuyu iktidar propagandası olarak algılayıp gündem dışı bırakmaları biçiminde yorumlanabilir. Sağ/muhafazakâr mecraların ise koruyucu aile hizmetini aile yılı çerçevesinde öne çıkarılması ve belirli bir ideolojik çerçeve içerisinde sahiplenmesi gereken bir konu olarak sunduğu söylenebilir. Dolayısıyla, koruyucu ailelik gibi toplumun tüm kesimlerini ilgilendiren ve siyaset üstü olması gereken bir konunun bile medyadaki temsilinin siyasi kutuplaşmalardan etkilendiği ifade edilebilir.

İncelenen haber sitelerine bakıldığında, Türkiye’de en çok tıklanan haber sitelerinin koruyucu aile uygulamasına ilişkin daha az haber yayınladığı, tıklanma sayılarının gerisinde kalan haber sitelerinde ise daha fazla haber paylaşıldığı görülmektedir. Başka bir ifadeyle, internet medyasında yayınlanan haberlerin yaklaşık %80’inin internet okuyucularının çok fazla tercih etmediği haber sitelerinde yayımlandığı görülmektedir. Türkiye’de en çok tıklanan haber sitesi olan hurriyet.com.tr’de, yayınlanan haberler (8) toplam haber sayısının (91) yaklaşık %10’luk bir kısmını kapsamaktadır. En çok tıklanan ikinci haber sitesi olan mynet.com, konuyla ilgili hiç haber yayınlamazken, tıklanma sıralamasında 3. olan sozcuk.com.tr ise yayınladığı 1 haberle genel toplamda ancak %1.09’luk bir orana sahip olmuştur. Buna karşılık en az tıklanan haber sitelerinden milliyet.com.tr 11, sondakika.com 36 ve haberler.com 27 haber yayınlamıştır. Dolayısıyla yeni medyada koruyucu aile uygulamasına ilişkin haberlerin geleneksel medyadan daha fazla yer aldığı fakat okuyucuya yeterince ulaşmadığı ifade edilebilir. Bu bulgu, T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı II. Koruyucu Aile Temelli Çocuk Koruma Sistemi Çalıştayı Sonuç Raporu 2024’te yer alan “Dijitalleşme ve Yeni Medya” başlıklı oturumda ortaya konan, yeni medyada koruyucu aile hizmetinin yeterli temsiliyetinin bulunmaması şeklindeki saptamayla örtüşmektedir (T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, 2024c, s. 32).

2025 yılı verilerine göre, Türkiye’deki haber tüketicilerinin %72’sinin haberleri internet üzerinden takip ettiği düşünülürse (Reuters Institute, t.y., s. 115), koruyucu aile hizmetiyle ilgili internet haberlerinin oldukça yetersiz kaldığı söylenebilir. Bu durum; haber sitelerinin çalışma prensiplerindeki farklılıklardan kaynaklanabilir. Sondakika.com ve haberler.com gibi sitelerin hurriyet.com.tr gibi güçlü editöryal kadrolarının bulunmaması ve haber ajanslarından (Anadolu Ajansı [AA], Demirören Haber

ajansı [DHA], İhlas Haber Ajansı [İHA] vb.) gelen bültenleri otomatik olarak yayınlamaları haber sayısını artıran bir faktör olarak görülebilir. Buna ek olarak, hurriyet.com.tr gibi büyük medya kuruluşlarının haber seçimlerini yaparken “*tıklanma potansiyeli*” gibi kriterleri daha net bir biçimde göz önünde bulundurmaları da bir başka etken olabilir. Bu nedenle, koruyucu aile hizmeti gibi tıklanma potansiyeli düşük bir haberin, en çok tıklanan sitelerde geri planda kalabildiği söylenebilir. Çalışmanın sonuçları, öyküleyici haberlerin en çok haber sitelerinde yer aldığını göstermiştir. Ancak bu haberlerin az tıklanan haber sitelerinde yayınlanmaları, toplum üzerindeki potansiyel etkilerini sınırlandırmaktadır.

Çalışmada incelenen izlenme oranları en yüksek televizyon kanallarında da durum diğer mecralardan farklı değildir: Show TV, TRT 1 ve CNN Türk kanallarında 1’er tane olmak üzere koruyucu aile hizmetiyle ilgili toplamda yalnızca 3 haber yayınlanmıştır. Türkiye’nin en çok izlenen ana haber bülteninin yayınlandığı Kanal D, koruyucu aile hizmetiyle ilgili herhangi bir habere yer vermemiştir. 30 Haziran’ın Koruyucu Aile Günü olduğu da düşünüldüğünde, Türkiye’deki haber tüketicilerinin %56’sının haberleri takip etmek için tercih ettiği televizyon kanallarının (Reuters Institute, t.y., s. 115) konuya oldukça ilgisiz kaldığı ifade edilebilir. Televizyon haberlerine haber anlatımı ve haber/bilgi kaynakları açısından bakıldığında, yalnızca 1 haberin koruyucu aile hizmetini deneyimleyen bir aileyi konu aldığı gözlenmiştir. Dolayısıyla olumlu deneyimlerin aktarıldığı öyküleyici haberlere yeterince yer verilmediği söylenebilir. Bu durum, televizyon ana haber bültenlerinin sınırlı süre ve reyting odaklı yayıncılık anlayışı nedeniyle olumlayıcı haberlerden çok şiddet, çatışma ve kriz haberlerine öncelik vermesiyle açıklanabilir.

Çalışmanın bulguları genel olarak değerlendirildiğinde, haber mecralarının genelinde koruyucu aile hizmeti konusuna ilgisiz kaldığı, varolan haberlerin ise koruyucu aileliği özendirici ve olumlayıcı nitelikte olmadığı görülmektedir. Bu durumun temelinde, medya kuruluşlarının haberi “kamusal yarar” ekseninden ziyade “ticari bir meta” olarak gören reyting ve tıklanma odaklı yayıncılık anlayışı yatmaktadır. Medya kuruluşlarının kâr odaklı yayıncılık stratejileri çerçevesinde, koruyucu ailelik gibi çözüm odaklı ve toplumsal fayda içeren konuların; şiddet, çatışma veya kriz odaklı haberlerin aksine haber değeri düşük ve ekonomik getirisi az olan haberler olarak değerlendirildiği söylenebilir. Bu durum, medya tarafından olumsuz haberlere atfedilen değerin, olumlu haberlere göre daha yüksek olduğunu ifade eden çalışmaların (Geyik, 2024; Kars, 2010; Yurdigül, 2014; Yüksel vd., 2015) sonuçları ile paralellik taşımaktadır. Öte yandan, haberlerin %74,07 gibi yüksek bir oranda siyasetçiler ve bürokratlar üzerinden kurgulanması, içeriğin “insani bir hikâye” yerine “resmi bir bülten” görünümü kazanmasına yol açtığı ifade edilebilir. Sonuç olarak, koruyucu ailelerin deneyim ve hislerine dayanmayan, tek sesli ve bürokratik haber dilinin, sosyal hizmetlerin toplumsallaşması önünde görünmez bir engel oluşturduğunu söylemek mümkündür. Koruyucu aileliğin tanıtım ve yaygınlaştırılma çalışmalarının toplumun tüm kesimlerine ulaşacak şekilde çeşitlendirilmesi ve planlanması gerekmektedir. Koruyucu ailelik konusunda, “çocuğun üstün yararı” perspektifiyle tüm medya kuruluşlarının katılımını teşvik edecek adımların atılması önemli görülmektedir. Gelecekteki çalışmalar, sosyal hizmetler alanı ile medya çalışmaları alanını kesiştiren geniş perspektifli bir bakış açısı ile yaygın haber dilinin nasıl olması gerektiğini ortaya koyabilir. Buna ek olarak sosyal medya haberciliğinin koruyucu aile hizmeti konusunu nasıl ele aldığı üzerine çalışmalar da gerçekleştirilebilir.

Bu çalışma etik kurul onayı gerektirmeyen çalışmalar arasında yer almaktadır.

Yazarların Makaleye Olan Katkıları

Makale tek yazarlıdır.

Destek Beyanı

Bu çalışma, herhangi bir kurum veya kuruluş tarafından desteklenmemiştir.

Çıkar Beyanı

Bu çalışmada, herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Bergman, A. S. (2016). In a proper home: Foster children's needs and foster parents' suitability during the twentieth century. *Journal of Family History*, 41(2), 176-191.
- Dumanlı-Kürkçü, D. (2025). TikTok platformunda dijital gazetecilik pratikleri. *Selçuk İletişim*, 18(1), 323-350. <https://doi.org/10.18094/josc.1580276>
- Erbay, E. ve Çalış, N. (2021). Türkiye'de koruyucu aile hizmetlerine yönelik uzman görüşleri. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(40), 439-462. <https://doi.org/10.46928/iticusbe.793311>
- Geyik, K. (2024). Yeni medyada haber değeri unsuru olarak olumsuzluk faktörünün dönüşümü. *Kastamonu İletişim Araştırmaları Dergisi*, 13, 221-246. <https://doi.org/10.56676/kiad.1441149>
- Gökkaya, V. B. (2014). Ailelerin koruyucu aile olma nedenleri: Sivas ili örneği, *International Journal of Human Sciences*, 11(1), 603-620.
- Gül, S. S. ve Nizam, Ö. K. (2021). Sosyal bilimlerde içerik ve söylem analizi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (42), 181-198. <https://doi.org/10.30794/pausbed.803182>
- İzci, L., Sarı, K. S. ve Uyanık, M. N. (2021). Aile odaklı hizmet model olarak koruyucu aile uygulaması. *T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Politikaları Serisi*, 1(3), 1-44.
- Karatay, A. (2017). Türkiye'de koruyucu aile: Kökenleri, gelişimi ve bugünü. *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (5), 389-427. <https://doi.org/10.32739/uskudarsbd.3.5.30>
- Karataş, K. (2007). Türkiye'de çocuk koruma sistemi ve koruyucu aile uygulamaları üzerine bir değerlendirme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 18(2), 7-20.
- Kars, N. (2010). *Haberin tarihi, kuramları, söylemi ve radyo-televizyon haberciliği*. İstanbul: Derin Yayınları.
- Kınık, K. (2021). Kültüre duyarlı sosyal hizmet bağlamında Türkiye'de koruyucu aile modeli: İstanbul ve Bingöl örneği. *Journal of International Social Research*, 14(77).
- Kıbaroğlu, S. ve Zengin, O. (2024). Koruyucu aile olma şartı sağlayan eşlerin koruyucu aile hizmet modeline ilişkin görüşleri. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 35(4), 661-683. <https://doi.org/10.33417/tsh.1269615>
- Özaydın-Demirbaş, E., İmir, H. M., Kılınç, F. E. ve Bektaş, N. (2021). Üniversite çalışanlarının koruyucu aile uygulamasına bakış açısı: Bir durum çalışması. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 21(50), 231-277. <https://doi.org/10.21560/spcd.vi.617942>
- Özbesler, C., (2014). Hz. Peygamber Döneminden Günümüze Yetimlerin Himaye Edilmesi Koruyucu Aile Olmak. *Koruyucu Aile Hizmetleri* (ss. 83-99) içinde. Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık.

- Özkara, S. (2005). *Toplumun koruyucu aile uygulamasına ilişkin bilgi, görüş ve değerlendirmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Reuters Institute, (t.y.). Digital news report 2025. <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2025> adresinden 2 Ağustos 2025 tarihinde alınmıştır.
- Similar Web (2025, 1 Temmuz). En popüler web siteleri sıralaması. <https://www.similarweb.com/tr/top-websites/turkey/news-and-media/> adresinden 21 Temmuz 2025 tarihinde alınmıştır.
- Şimşek, Z., Erol, N., Öztop, D. ve Özcan, Ö.Ö., (2008). Kurum bakımındaki çocuk ve ergenlerde davranış ve duygusal sorunların epidemiyolojisi: Ulusal örnekleme karşılaştırmalı bir araştırma. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 19(3). 235-246.
- Televizyon İzleme Araştırmaları Anonim Şirketi [TİAK], (t.y.). Aylık raporlar. <https://tiak.com.tr/tablolara> adresinden 29 Temmuz 2025 tarihinde alınmıştır.
- Tezel, Z., Demirel, B. ve Kaya, Z. Ş. (2018). Ailelerin koruyucu aile olmaya karar vermelerinde etkili olan etmenler ile koruyucu aile olmanın anlam ve önemi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 19(43). Sıtkı Koçman'ın Anısına Armağan, 15-36.
- T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, (2021a). Çocuk politikaları serisi/3: Aile odaklı hizmet modeli olarak koruyucu aile uygulaması. <https://aile.gov.tr/media/80618/cocuk-politikalari-serisi-3-3.pdf> adresinde 9 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, (2021b). Türkiye’de yıllara göre sosyal ve ekonomik destek sağlanan çocuk sayısı. www.aile.gov.tr/chgm/istatistikler/ adresinden 9 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, (6 Temmuz 2023). 30 Haziran Koruyucu Aile Günü. <https://www.aile.gov.tr/hakkari/haberler/30-haziran-koruyucu-aile-gunu/> adresinden 9 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (26 Eylül 2024a). “Gönül Elçileri” projesi dünya sahnesine çıktı. <https://www.aile.gov.tr/haberler/gonul-elcileri-projesi-dunya-sahnesine-cikti/> adresinden 9 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2024b). 2024-2028 stratejik planı. <https://www.aile.gov.tr/media/157370/stratejik-plan-2024.pdf> adresinden 9 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2024c). II. Koruyucu Aile Temelli Çocuk Koruma Sistemi Çalıştayı sonuç raporu-2024 <https://www.aile.gov.tr/media/215263/ii-koruyucu-aile-temelli-calistay-sonuc-raporu-son-25-05-25.pdf> adresinden 10 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2024d). 2024 yılı faaliyet raporu. https://www.aile.gov.tr/media/197323/faaliyet-raporu-2024_son_28-02-2025.pdf adresinden 10 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2024e). Aylık istatistik bülteni. <https://www.aile.gov.tr/sgbd/istatistik-sayfalari/aylik-istatistik-bulteni/> adresinden 10 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2025a). Koruyucu aile hizmeti. <https://www.aile.gov.tr/sss/cocuk-hizmetleri-genel-mudurlugu/koruyucu-aile-hizmeti/> adresinden 10 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.

- T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2025b). Koruyucu aile hizmeti. <https://www.aile.tr/chgm/uygulamalar/koruyucu-aile-hizmeti/> adresinden 10 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- T.C. Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2024). On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028). https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2023/12/On-Ikinci-Kalkinma-Plani_2024-2028_11122023.pdf adresinden 11 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, [TİHEK]. (13 Ocak 2025). Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 2025 yılının “Aile Yılı” ilan edilmesi hakkında basın açıklaması. <https://www.tihek.gov.tr/sayin-cumhurbaskanimiz-tarafindan-2025-yilinin-aile-yili-ilan-edilmesi-hakkinda-basin-aciklamasi> adresinden 11 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- Unicef (t.y.). Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi (1989). www.unicef.org/turkey/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme adresinden 11 Haziran 2025 tarihinde alınmıştır.
- Yazıcı, E., (2012). Korunmaya muhtaç çocuklar ve çocuk evleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(18), 499- 525.
- Yazıcı, E. (2014). Türkiye’de çocuk koruma sistemi ve koruyucu aile bakım yönteminde yeni yaklaşımlar. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(2), 247-270.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2013). Sosyal Bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin yayınları.
- Yıldırım, B. (2025). İnsanlar neden koruyucu aile oluyor? algılanan avantaj ve dezavantajları ile koruyucu aile olmak. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 25(2) (Aile Özel Sayısı), 589-612. <https://doi.org/10.21560/spcd.vi.1648778>
- Yurdigül, A. (2014). Olumsuz olayların televizyon ana haber bültenlerinde sunumu: “Soma faciası” üzerine bir inceleme çalışması. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 2(4). <https://doi.org/10.19145/guifd.01288>
- Yurteri, A. ve Baran, G. (2015). Kurum bakımı deneyimi olan kadınların çocukluk dönemi kurum yaşantıları: Nitel bir çalışma. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 26 (1), 23-44.
- Yüksel, E., Adıyaman, H. K., Aydın, N., Kurt, B., Çelik, C., Karaoğlu, E. ve Demirel, M. (2015). İyi haber de iyi haber midir? Haber değerleri üzerine bir içerik analizi çalışması. *Selçuk İletişim*, 9(1), 94-114.
- Yüksel, E. (2019, Aralık, 16-19). Türkiye’de iletişim araştırmalarında içerik analizi uygulamaları, sorunlar ve çözüm önerileri. International Euroasia Congress on Scientific Researches and Recent Trends (ss. 134-152).

Extended Summary

The primary aim of this study is to determine how the foster family service is represented in the news media and to reveal how the media frames the issue. To this end, 108 news items on the subject of foster care, published over a 14-day period from June 23 to July 6, 2025—a timeframe that included the June 30th Foster Family Day—across newspapers, news websites, and the main news bulletins of television channels, were analyzed using the content analysis technique. The sample selection was conducted in light of various criteria, in accordance with the structure of the news media. Accordingly, due to the unavailability of clear and reliable information regarding newspaper circulation figures, six well-established newspapers representing different ideologies were included in the study. Based on this, *Hürriyet* and *Milliyet* were selected to represent the liberal/center-right; *Cumhuriyet* and *Sözcü* to represent the left-wing/opposition; and *Sabah* and *Yeni Şafak* to represent the right-wing/conservative press. The news websites and television channels included in the sample were limited to the top 8 most-clicked and most-watched news outlets, respectively. The visitor rates for news websites were determined based on data from SimilarWeb (2025), while the ratings figures for television channels were sourced from the official website of the Television Audience Measurement Committee (TİAK).

The research questions for the study are as follows:

- What is the distribution of news related to the foster care service across different media outlets?
- What is the narrative style of the news items?
- Who are the news/information sources?
- How many news items related to the foster care service were published in newspapers?
- How many news items related to the foster care service were published on news websites?
- How many news items related to the foster care service were broadcast in the main news bulletins of television channels?

A general overview of the study's findings reveals that 84.25% of the news items on foster family care appeared on news websites, whereas traditional media demonstrated less interest in the subject. However, considering that the majority of the news published online was found on websites with low click-through rates, it can be stated that these news items reached a limited audience. Across the news media landscape as a whole, it was observed that news items featuring a narrative style—which convey the experiences of foster families and hold the potential to encourage people to become foster parents—were scarce (25%). Furthermore, politicians and bureaucrats constituted the majority of news/information sources (74.07%). Consequently, it can be stated that foster families were unable to feature as the primary subjects in news stories and could not make their voices adequately heard. This finding is consistent with studies and reports which indicate that the foster family service is not sufficiently widespread or well-known in society and that it requires greater promotion in the media (Republic of Türkiye Ministry of Family and Social Services, 2024c; Tezel et al., 2018; Tiryaki, Yurteri, & Baran, 2015; Karataş, 2007, p. 16; Yıldırım, 2025, p. 605; Yurteri & Baran, 2015, p. 41; Erbay, E., & Çalış, 2021, p. 457; Kibaroglu, & Zengin, 2024, p. 678; Özyayın-Demirbaş et al., 2021, p. 253; Özkara, 2005, p. 121). Considering that the foster care service is most often learned about from the media, one's immediate social circle, and news reports (Tezel et al., 2018, p. 32; Tiryaki, Yurteri, & Baran, 2015, p. 41; Kınık, 2021, p. 1027; Özyayın-Demirbaş et al., 2021, p. 269), the influential power of the media becomes evident once more.

The importance of featuring narrative-driven news stories in the media was highlighted in the session titled “Promotional and Awareness-Raising Activities for the Foster Care Service,” within the Final Report of the 2nd Foster Family-Based Child Protection System Workshop by the Republic of Türkiye Ministry of Family and Social Services. According to the report, it was stated that the foster care service is generally not well understood or widespread within society, and therefore, the representation of foster families in the media should be increased and affirmative concepts should be reinforced (2024c, pp. 32-39). Considering

the potential of narrative-driven news to influence large audiences, the importance of such stories that convey personal experiences becomes evident once more. However, the findings of the present study indicate that this matter, which is of considerable importance, does not receive adequate representation in the media.

Upon examining the newspapers included in the study, it was observed that no news items related to the foster family service were found in newspapers ideologically positioned as left-wing/opposition (Cumhuriyet, Sözcü). The newspapers that published the most news on the subject were those on the right-wing/conservative wing: Sabah (7 news items) and Yeni Şafak (2 news items). Meanwhile, the newspapers representing the liberal/center-right ideology, Hürriyet (3 news items) and Milliyet (2 news items), featured a total of 5 news items. This situation may be related to the editorial policies of right-wing conservative publications that emphasize the concept of family, given the declaration of 2025 as the 'Year of the Family'. On the other hand, it can be stated that the media representation of an issue like foster care—which concerns the entire society and ought to be above politics—can be influenced by political polarization.

An examination of the news websites reveals that the most-clicked sites in Turkey published fewer news items concerning the foster family practice, whereas more news was shared on websites that lag behind in terms of click-through rates. In other words, it was observed that approximately 80% of the news published in online media appeared on websites that are not highly preferred by internet readers. Therefore, it can be stated that while news concerning the foster care practice receives more coverage in new media than in traditional media, it does not adequately reach the readership. This finding aligns with the determination, represented in the session titled “Digitalization and New Media” within the Final Report of the 2nd Foster Family-Based Child Protection System Workshop 2024 by the Republic of Türkiye Ministry of Family and Social Services, that the foster care service lacks adequate representation in new media (Republic of Türkiye Ministry of Family and Social Services, 2024c, p. 32).

Considering that 72% of news consumers in Turkey follow the news via news websites (Reuters Institute t.y., p. 115), it can be argued that online news coverage of the foster care practice remains highly insufficient. This situation may stem from the differences in the operating principles of various news websites. The fact that sites like sondakika.com and haberler.com lack strong editorial teams, unlike hurriyet.com.tr, and that they automatically publish bulletins from news agencies (e.g., AA, DHA, İHA) can be seen as a factor that increases the sheer number of news items. Furthermore, another factor could be that large media organizations like hurriyet.com.tr more explicitly consider criteria such as “click-through potential” when making their news selections. For this reason, it can be argued that a news topic with low click-through potential, such as the foster family service, may be relegated to the background on the most-clicked websites.

The situation was no different for the television channels with the highest viewership ratings examined in the study: a total of only 3 news items related to the foster family service were broadcast, with one each on the channels Show TV, TRT 1, and CNN Türk. Kanal D, Turkey's most-watched television channel, did not feature any news related to the foster care service. Particularly considering that June 30th is Foster Family Day, it can be stated that television channels—preferred by 56% of news consumers in Turkey for following the news (Reuters Institute, t.y., p. 115) —remained quite indifferent to the subject. When the television news items were examined in terms of their narrative style and sources, it was observed that only one story featured a family with experience in the foster care service. Therefore, it can be said that insufficient coverage was given to narrative-driven stories that convey positive experiences. This situation can be explained by the tendency of main television news bulletins to prioritize stories of violence, conflict, and crisis over affirmative news, owing to their limited airtime and ratings-oriented broadcasting philosophy.

In conclusion, this study found a general lack of interest in the subject of the foster care service across news outlets, and determined that the existing news coverage was not of a nature that would encourage or affirm foster parenting. Future studies, employing a broad perspective that intersects the fields of social work and media studies, could reveal what the prevalent news discourse ought to be. Furthermore, studies

could also be conducted on how social media journalism addresses the topic of the foster care service. Promotional and dissemination efforts for foster parenting need to be diversified and planned in a manner that reaches all segments of society. Regarding foster parenting, it is considered important to take steps that encourage the participation of all media organizations, guided by the perspective of the “best interests of the child.”